

7

แรงจูงใจผลักดันและดึงดูดของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ในการท่องเที่ยวเรือสำราญ ในเขตประเทศไทย

Foreign Tourists' Push and Pull Motivations in Cruise
Tourism with in Thailand

ชญาณิศา วงษ์พันธุ์ และ อัศวิน แสงพิกุล

Chayanisa Wongphan and Aswin Sangpikul

แรงจูงใจผลักดันและดึงดูดของนักท่องเที่ยวต่างชาติในการท่องเที่ยวเรือสำราญ ในเขตประเทศไทย

Foreign Tourists' Push and Pull Motivations in Cruise Tourism with in Thailand

ชญานิศา วงษ์พันธ์¹ และ อัศวิน แสงพิกุล²

Chayanisa Wongphan and Aswin Sangpikul

¹วิทยาลัยการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10900 ประเทศไทย

College of Tourism and Hospitality, Sripatum University, Bangkok 10900, Thailand e-mail : chayanisa.wo@spu.ac.th

²คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10210 ประเทศไทย

Faculty of Tourism and Hospitality, Dhurakit Pundit University, Bangkok 10210, Thailand e-mail : aswin.sal@dpu.ac.th

Received : August 11, 2021 Revised : September 21, 2021 Accepted : September 22, 2021

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเป็นเรื่องสำคัญเพื่อการวางแผนด้านการท่องเที่ยวทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ แต่ว่างานวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการท่องเที่ยวทางเรือสำราญยังมีไม่มากนักและอาจทำให้ขาดโอกาสส่งเสริมการท่องเที่ยวประเภทนี้ในอนาคต ดังนั้น งานวิจัยนี้ จึงมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยดึงดูดของประเทศไทยจากมุมมองของนักท่องเที่ยวเรือสำราญ และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองในท่าเรือของประเทศไทยโดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 400 คน ด้วยวิธีเลือกตัวอย่างแบบตามสะดวก การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า 1) แรงจูงใจผลักดันที่สำคัญของนักท่องเที่ยวเรือสำราญคือ ความต้องการความสมบูรณ์ในชีวิตและเกียรติภูมิและความต้องการเรียนรู้และ

เห็นวัฒนธรรมใหม่ ๆ 2) แรงจูงใจด้านปัจจัยดึงดูดที่สำคัญ ได้แก่ ความเป็นมิตรของคนไทย แหล่งท่องเที่ยวที่มีให้เลือกหลากหลายบนท่าเรือแวะพักและมีสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์/และวัฒนธรรม 3) ความพึงพอใจต่อกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองในท่าเรือของประเทศไทย พบว่า โดยรวมนักท่องเที่ยวค่อนข้างพึงพอใจกับกระบวนการเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง 3 อันดับแรก คือ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมของสถานที่ รองลงมา ด้านกระบวนการให้บริการและด้านบุคลากร ตามลำดับ งานวิจัยนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางด้านเรือสำราญของประเทศไทยในอนาคต

คำสำคัญ : แรงจูงใจผลักดันและดึงดูด; นักท่องเที่ยวเรือสำราญ; ท่าเรือแวะพัก

Abstract

Studies about travel motivations are important to tourism planning both at city and country levels. However, this topic in relation to cruise tourism is still limited. This research, therefore, aims to 1) to study the attraction factors of Thailand from the perspective of cruise tourists and 2) to investigate tourist satisfactions on the immigration process of Thailand's ports. The study used a questionnaire survey to collect data from 400 tourists through a convenience sampling. Data analysis was undertaken by using descriptive statistics such as percentage, mean and standard deviation.

The study found that 1) major push motivations were motives related to perfection in life and dignity, and learning new things and cultures 2) major push motivations were related to Thai friendliness, a wide range of tourist attractions, and historical/cultural landmarks 3) satisfactions with the immigration process in Thai ports were found to be relatively high with these processes. In particular, the first three satisfied attributes were physical and environmental aspects of the facility, service processes, and personnel respectively. This research

provides useful recommendations for planning to promote Thailand's cruise tourism in the future.

Keywords : Motivation Drive and Attract; Cruise Ship Tourists; Port Stopover

บทนำ

การท่องเที่ยวเรือสำราญมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องจากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวสำราญตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 จนถึงปัจจุบัน พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวเรือสำราญมีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่องในทุกภูมิภาคโดยเกินครึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวจากอเมริกา รองลงมา เป็นกลุ่มยุโรปและมีการคาดการณ์แนวโน้มที่จะเติบโตต่อไปในอนาคต แม้ว่าจะเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจ ภัยธรรมชาติ โรคระบาด หรือแม้แต่อุบัติเหตุจากเรือสำราญ แม้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวเรือสำราญในทวีปเอเชียมีจำนวนไม่มากนักหากเปรียบเทียบกับภูมิภาคหลักอื่น ๆ หากพิจารณาอัตราการเติบโต พบว่า มีการเติบโตอย่างรวดเร็วจากข้อมูลของ PATA (2010) และ CLIA (2014) พบว่า ในปี ค.ศ. 2010 สัดส่วนจำนวนผู้โดยสารที่เดินทางมาท่องเที่ยวโดยเรือสำราญมีเพียงแค่ร้อยละ 2.4 และเพิ่มขึ้นมาเป็นร้อยละ 3.3 และ 4.4 ในปี ค.ศ. 2013 และ 2014 ตามลำดับ แสดงให้เห็นศักยภาพของภูมิภาคเอเชียต่ออุตสาหกรรมเรือสำราญ ความน่าสนใจของเส้นทางการล่องเรือระยะทางระหว่างท่าเรือที่เข้าถึงได้ง่ายตลอดปีสามารถล่องเรือในเส้นทางเอเชียได้ทุกฤดูกาล สะท้อนให้เห็นภาพว่าภูมิภาคนี้จะมีบทบาทสำคัญในธุรกิจเรือสำราญในอนาคตอันใกล้นี้ และเป็นโอกาสของเอเชียในการพัฒนาเมืองท่าต่าง ๆ เพื่อการรองรับการขยายตัวของตลาดและเป็นการสร้างและกระจายรายได้ให้กับท่าเรือและจุดแวะพักท่าเรือต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2561)

ประเทศไทยถือได้ว่าเป็นประเทศยอดนิยมอันดับต้น ๆ ที่นักท่องเที่ยวทั่วโลกให้ความสนใจในแหล่งท่องเที่ยว ผู้คนเป็นมิตร อาหารที่อร่อยมีความหลากหลาย แหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติที่สวยงาม ค่าครองชีพที่ไม่แพง จึงทำให้นักท่องเที่ยวให้ความสนใจที่จะเลือกเส้นทางท่องเที่ยวประเทศไทยเป็นจุดแวะพักในการท่องเที่ยวเรือสำราญ เนื่องจากประเทศไทยมีพื้นที่ติดกับทะเลจึงทำให้มีศักยภาพด้าน

การท่องเที่ยวเรือสำราญ มีจุดแวะพัก (Port of Call) ที่ได้รับความนิยมอย่างมาก โดยเรือที่ให้บริการในเอเชียและแปซิฟิกจำนวน 62 ลำ ซึ่งมีเส้นทางของเรือสำราญที่เข้ามาแวะเยือนประเทศไทยมีวัตถุประสงค์ในการแวะเยือน 2 ลักษณะ คือ เป็นเมืองท่าแวะผ่าน (Transit Port หรือ Port of Call) โดยแวะเทียบท่าประมาณ 8-48 ชั่วโมง และเป็นท่าเรือหลัก (Turnaround Port หรือ Home Port) คือ เป็นท่าเรือศูนย์กลางในการเปลี่ยนถ่ายผู้โดยสาร (ไพฑูรย์ มนต์พานทอง และ เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2558) ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ ได้แก่ วัดพระแก้ว วัดโพธิ์ วัดพระธาตุทอง วัดฉลอง อ่าวพังงา และการล่องเรือที่แม่น้ำเจ้าพระยานอกจากนี้ยังมีเรือสำราญที่เข้ามาในลักษณะเป็นแบบจุดเริ่มต้นและจุดสุดท้ายของทริประยะสั้น (Turn-Around Port) ซึ่งเส้นทางแวะพักของเรือ คือ 1) ท่าเรือแหลมฉบังและเกาะสมุย มีปริมาณเรือเทียบท่ากว่า 8,118 ลำ มีเส้นทางเรือที่มาจากแวะพักและเป็นเส้นทางเรือไปยังประเทศอื่น เช่น จากท่าเรือแหลมฉบังไปยังประเทศกัมพูชา แวะเกาะฟูกิวในเวียดนาม แวะเกาะสมุย แล้วมาจบที่ท่าเรือแหลมฉบังหรือจากท่าเรือแหลมฉบังไปแวะเกาะสมุย ไปจบที่ประเทศสิงคโปร์ (ท่าเรือแหลมฉบัง, 2562) 2) ท่าเรือภูเก็ตอยู่ในทะเลอันดามัน เป็นท่าเรือสินค้าทั่วไปที่ใหญ่ที่สุดในชายแดนฝั่งอันดามัน โดยเรือสำราญจะจอดที่ท่าหาดป่าตอง ท่าเรื่อน้ำลึก อ่าวมะขาม ซึ่งบริษัทเรือสำราญที่พานักท่องเที่ยวมาแวะพักและท่องเที่ยวยังท่าเรือภูเก็ต เช่น บริษัทเรือ Royal Caribbean Cruises, Princess Cruises, Dream Cruise เป็นต้น (สุมาลี สุขदानนท์, 2561) 3) ท่าเรือกรุงเทพ หรือที่เรียกว่า ท่าเรือคลองเตย เป็นท่าเรือหลักของประเทศไทยที่มีความสำคัญและมีสายเดินเรือมาแวะพัก บริษัทเรือที่มาใช้บริการ คือ Princes Cruise, Carnival, Costa Victoria จะเดินเรือเป็นเวลา 4 คืน ในการเดินทางเพื่อไปยังจุดหมายปลายทาง เช่น สีนุวิลล์ประเทศกัมพูชา ฟูกิวในเวียดนาม และเกาะสมุยประเทศไทย ซึ่งบทบาทการเป็นท่าเรือหลัก (Homeport) ของไทยยังมีน้อย เพราะยังติดปัญหา ด้านโครงสร้างพื้นฐานการตลาดประชาสัมพันธ์ การตรวจคนเข้าเมือง ด้านศุลกากร และด้านกฎหมาย จึงเป็นที่มาทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองในท่าเรือไทย

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะยังไม่มีท่าเรือหลักหรือเส้นทางท่องเที่ยวทางด้านเรือสำราญขนาดใหญ่ที่เป็นของตนเอง มีเพียงจุดแวะพักระหว่างทาง หรือเป็นส่วนหนึ่งของรายการท่องเที่ยวของเรือที่มาแวะพัก ทำให้การศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวเรือสำราญในประเทศไทยอาจศึกษาไม่ได้ลุ่มลึกเท่าที่ควรเพียงแต่งงานวิจัยนี้เห็นว่า เมื่อประเทศไทยเป็นจุดแวะพักระหว่างทาง และเป็นหนึ่งในเส้นทางท่องเที่ยวของเรือสำราญระดับโลกควรมีงานวิจัยที่ศึกษาในขอบเขตที่จำกัดนี้ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นหนึ่งในสถานที่ หรือจุดแวะพักของเรือสำราญระดับโลกที่ควรหยุดแวะพักท่องเที่ยว ซึ่งยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวเรือสำราญ พ.ศ. 2561-2570 โดยการเล็งเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวเรือสำราญของรัฐบาลไทย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561)

อย่างไรก็ตาม การศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเป็นเรื่องสำคัญเพื่อการวางแผนด้านการท่องเที่ยวทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศได้ แต่ทว่างานวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการท่องเที่ยวทางเรือสำราญ ยังมีไม่มากนักและอาจทำให้ขาดโอกาสส่งเสริมการท่องเที่ยวประเภทนี้ในอนาคต ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับแรงจูงใจผลักดันและดึงดูดของนักท่องเที่ยวด้านเรือสำราญในเขตประเทศไทย ผู้วิจัยทำการศึกษาเพื่อจะได้นำผลงานไปใช้เป็นประโยชน์ต่อทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจ ผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยว อันจะเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาและการส่งเสริมทางการตลาดของการท่องเที่ยวจุดแวะพักเรือสำราญในประเทศไทยเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าชาวต่างชาติที่เดินทางมาแวะพักในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย หากงานวิจัยเรื่องนี้มีประโยชน์ต่อประเทศชาติและการตลาดทางการท่องเที่ยวเรือสำราญไม่มากนักน้อย

วัตถุประสงค์

- 1) ศึกษาแรงจูงใจผลักดันและดึงดูดของนักท่องเที่ยวต่างชาติในการท่องเที่ยวเรือสำราญในเขตประเทศไทย
- 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองในท่าเรือของประเทศไทย

แนวคิดทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรม

1) แรงจูงใจ

เกรย์ (Gray, 1970) กล่าวถึง แรงจูงใจ 2 ชนิด ของนักเดินทาง ได้แก่ แรงจูงใจประเภทโหยหาแสงแดด (sunlust) และแรงจูงใจประเภทโหยหาความแปลกใหม่ (wanderlust) เกรย์ อธิบายแรงจูงใจประเภท sunlust หมายถึง ความต้องการที่จะไปในที่ที่มีความแตกต่างจากถิ่นที่อยู่ประจำของตัวเอง แดนน (Dann, 1977) ศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวด้วยการวิเคราะห์ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยวที่ไปท่องเที่ยวที่เกาะบาร์เบโดส และได้จำแนกแรงจูงใจออกเป็น 2 ชนิด คือ แรงจูงใจในสภาวะไร้บันทัดฐาน (anomie) และแรงจูงใจการเพิ่มความภาคภูมิใจในตัวเอง (ego-enhancement) แรงจูงใจประเภท anomie เกิดจากการที่คนเราต้องการความรักความเอ็นดูจากผู้อื่นและเกิดจากความต้องการที่จะติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ปัจจัยดัง จึงเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการชักนำหรือกระตุ้นจากตัวแหล่งท่องเที่ยวไม่ใช่เกิดจากความต้องการภายในตัวของนักท่องเที่ยวเอง และ Crompton (1979) เขาค้นพบแรงจูงใจ 9 ชนิดจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 39 คน ที่อาศัยอยู่ในเมือง College Station ในรัฐเท็กซัส และย่าน Greater Boston ในรัฐแมสซาชูเซต การวิจัยดังกล่าว เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยผู้วิจัยทำการวิเคราะห์แรงจูงใจของกลุ่มตัวอย่างด้วยการวิเคราะห์หัตถ์ของกลุ่มตัวอย่าง และพบว่า มีแรงจูงใจประเภทปัจจัยหลัก 7 ปัจจัย ได้แก่ 1) การสำรวจตัวเอง 2) การประเมินตัวเอง 3) การผ่อนคลาย 4) ความต้องการความมีหน้ามีตา 5) การถดถอย 6) การกระชับความสัมพันธ์ในกลุ่มครอบครัวหรือญาติมิตร 7) ความต้องการสร้างเสริมสัมพันธภาพทางสังคม ส่วนแรงจูงใจประเภทปัจจัยรองซึ่งเป็นแรงจูงใจด้านปัจจัยรองทางวัฒนธรรม ได้แก่ 1) ความแปลกใหม่ (novelty) และ 2) ความต้องการความรู้

Heesub han (2017) ศึกษาเรื่อง บทบาทของแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวที่หรูหราความพึงพอใจและการมีส่วนร่วมในการสร้างความภักดีของนักเดินทาง พบว่า พฤติกรรมหลังการซื้อทัวร์เรือสำราญของนักเดินทางหรูหรากการศึกษ ในปัจจุบันได้พยายามทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเดินทางด้วยเรือสำราญและความพึงพอใจ ความพึงพอใจของนักเดินทางมีความสำคัญสูงสุด

ในการสร้างความรักดี ความสัมพันธ์นี้แข็งแกร่งขึ้นเมื่อระดับการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวหรืออยู่ในระดับสูง

Yingchao Zhang (2018) ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวเรือสำราญในเมืองซานย่า แรงผลักดันอันยิ่งใหญ่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอุตสาหกรรมเรือสำราญได้ก่อตัวเป็นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวใหม่พร้อมโอกาสที่น่าสนใจ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลค้นหาแรงจูงใจเจ็ดประการสำหรับนักท่องเที่ยวล่องเรือในปัจจุบัน ผลการวิจัยพบว่า ตลาดการล่องเรือในซานย่า การกระจายพอร์ตการล่องเรือที่หลากหลาย เพิ่มคุณค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวล่องเรือ และเพิ่มแคมเปญการตลาดการท่องเที่ยวล่องเรือ การกระจายพอร์ตการล่องเรือ เพิ่มคุณค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวล่องเรือ และเพิ่มแคมเปญการตลาดการท่องเที่ยวล่องเรือ การกระจายพอร์ตการล่องเรือ เพิ่มคุณค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวล่องเรือ และเพิ่มแคมเปญการตลาดการท่องเที่ยวล่องเรือ

2) ความพึงพอใจ

Shelly อ้างโดย ประกายดาว (2536) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับความสุขสามารถทำให้เกิดความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก

อศวิน แสงพิบูล (2560) ศึกษาเรื่อง “การศึกษามวลของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวยุโรปที่มีต่อความรักดีต่อจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต” ตลาดนักท่องเที่ยวชาวยุโรปเป็นตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่สำคัญตลาดหนึ่งของจังหวัดภูเก็ต พบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ วัฒนธรรมท้องถิ่น และความปลอดภัย มีอิทธิพลต่อความรักดีต่อจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) เรื่อง แรงจูงใจผลักดันและดึงดูดของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเรือสำราญในเขตประเทศไทยนั้น มาจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับทฤษฎีแรงจูงใจการท่องเที่ยว และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยนำมาประยุกต์เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ตามแนวคิดการวิจัย ดังรูปภาพที่ 1

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากร คือ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอายุ 20 ปีขึ้นไป ที่เดินทางมากับเรือสำราญและแวะพัก ณ ท่าเรือในประเทศไทย ใช้วิธีการสุ่มเลือกตัวอย่างแบบไม่

ทราบความน่าจะเป็น เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรนักท่องเที่ยวเรือสำราญอย่างแน่ชัด ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวเรือสำราญที่เดินทางมายังท่าเรือแฉะพักของประเทศไทย 4 แห่ง ได้แก่ ท่าแฉะพักแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ท่าเรือแฉะพักคลองเตย กรุงเทพมหานคร ท่าเรือแฉะพักภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต และท่าเรือแฉะพักเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเลือกวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรของ Conhran (1953) จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 384.16 เพื่อความสะดวกของผู้วิจัยจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างสามารถเก็บได้ 400 คน เนื่องจากข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ของ อธิบดีกรมเจ้าท่า มีเรือ 393 ลำ มีจำนวนนักท่องเที่ยวราว ๆ 441,600 คน (จิรุตม์ วิศาลจิตร, อธิบดีกรมเจ้าท่า, 2562) ผู้วิจัยจึงเลือกการสุ่มเก็บข้อมูล โดยการแบ่งโควต้าในการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มนักท่องเที่ยวเรือสำราญ ท่าเรือละ 100 ชุด มีขั้นตอนการแจกโดยวิธีการแบบบังเอิญแก่นักท่องเที่ยวของแต่ละท่าเรือเพื่อให้ได้ 100 ชุดตามกำหนด ในช่วงเดือนพฤศจิกายน-เมษายน 2562

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ข้อความในแบบสอบถามสร้างขึ้นภายหลังจากที่ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมทั้งทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงสร้างข้อคำถามที่สะท้อนถึงตัวแปรทุกตัวในการวิจัยเรื่องนี้ แบบสอบถามถูกสร้างขึ้นเป็นภาษาไทยก่อนแล้วจึงให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษแปลแบบสอบถามออกเป็นภาษาอังกฤษแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่งหลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบเบื้องต้นกับกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความเหมาะสมของข้อความในแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าความน่าเชื่อถือของสเกลที่ใช้วัด ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นที่ .866 ซึ่งเป็นค่าคะแนน ความเชื่อมั่นในระดับที่ค่อนข้างสูง จึงถือได้ว่าเป็นเครื่องมือวิจัยที่ได้มาตรฐานสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้ 1) คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป 2) คำถามที่วัดแรงจูงใจด้านปัจจัยหลัก 3) คำถามที่วัดแรงจูงใจด้านปัจจัยดิ่ง 4) คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ โดยกำหนดค่าคะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ที่วัด

ระดับแรงจูงใจ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และการวัดความพึงพอใจ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับกลับคืนจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการตรวจสอบเรียบร้อยแล้วมาบันทึกข้อมูลและวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจปัจจัยผลักดันของนักท่องเที่ยวเรือสำราญที่มีต่อการเดินทางมาแวะพักยังท่าเรือแวะพักในเขตประเทศไทย มีดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยแรงจูงใจด้านปัจจัยผลักดันของนักท่องเที่ยวเรือสำราญในเขตประเทศไทย

ลำดับ	ปัจจัยผลักดันที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยวเรือสำราญ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1	ทดลองอาหารไทยยังสถานที่ท่องเที่ยวยังท่าเรือแวะพัก	4.45	.5990	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2	พักผ่อนหย่อนใจยังสถานที่ท่องเที่ยวยังท่าเรือแวะพัก	4.40	.8165	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3	เห็นวัฒนธรรมที่แตกต่าง	4.32	.5860	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	แสวงหาความแปลกใหม่	4.30	.7915	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5	เรียนรู้ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมไทย	4.29	.7261	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6	ไปเยือนสถานที่ท่องเที่ยวที่เพื่อน ๆ ไม่เคยไป	4.27	.5799	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
7	หลีกเลี่ยงความจำเจ	4.25	.7915	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
8	เล่าประสบการณ์ให้คนทางบ้านฟัง	4.24	.7600	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
9	พบปะและทำความรู้จักกับคนไทย	4.21	.8361	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
10	ทำตามความฝันที่จะได้มาท่องเที่ยวประเทศไทย	4.19	.7582	เห็นด้วย
11	ให้รางวัลกับตัวเอง	4.17	.6340	เห็นด้วย
12	ฟื้นฟูสุขภาพ	4.13	.8927	เห็นด้วย

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยแรงจูงใจด้านปัจจัยผลักดันของนักท่องเที่ยวเรือสำราญ ในเขตประเทศไทย (ต่อ)

ลำดับ	ปัจจัยผลักดันที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก เดินทางท่องเที่ยวเรือสำราญ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
13	หาความบันเทิงยามราตรี	4.05	1.1304	เห็นด้วย
14	สร้างความภาคภูมิใจให้กับตัวเอง	4.00	1.0186	เห็นด้วย
15	มองหาโอกาสทางธุรกิจในสถานที่ท่องเที่ยวยังทำเรือและ พัก	3.96	.8959	เห็นด้วย
16	เสริมสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว	3.95	.992	เห็นด้วย
17	ท่องเที่ยวในประเทศที่ปลอดภัย	3.86	.9795	เห็นด้วย
18	เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมวัฒนธรรม	3.85	.9650	เห็นด้วย
19	แสวงหาความตื่นเต้นด้วยการทำกิจกรรมผจญภัย ยัง สถานที่ท่องเที่ยวของท่าเรือแฉะพัก	3.82	.8609	เห็นด้วย
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.14		เห็นด้วย

จากตารางที่ 1 แรงจูงใจปัจจัยผลักดันที่ทำให้เกิดการเดินทางการวัดแรงจูงใจปัจจัยผลักดัน วัดด้วยข้อความ 19 ข้อความ ซึ่งได้มีการพัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและจากทฤษฎีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวต่าง ๆ จากผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาเพื่อหาค่าเฉลี่ยแสดงระดับความสำคัญของแรงจูงใจ ประเภทปัจจัยผลักดันที่ผลักดันให้นักท่องเที่ยวเรือสำราญเดินทางมาท่องเที่ยวและแฉะพักในเขตประเทศไทย มีแรงจูงใจ 9 อย่าง ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ตั้งแต่ 4.20 ขึ้นไป) พบว่า หลังจากทีนักท่องเที่ยวได้แฉะพักที่ท่าเรือและมาท่องเที่ยวตามจุดแฉะพักที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย ปัจจัยผลักดันที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวเรือสำราญในเขตประเทศไทยมากที่สุด คือ ทดลองอาหารไทย มีค่าเฉลี่ย 4.45 รองลงมา คือ พักผ่อนหย่อนใจ มีค่าเฉลี่ย 4.40 เห็นวัฒนธรรมที่แตกต่าง มีค่าเฉลี่ย 4.32 แสวงหาความแปลกใหม่ มีค่าเฉลี่ย 4.30 เรียนรู้ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมไทย มีค่าเฉลี่ย 4.29 และด้านอื่น ๆ ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยแรงจูงใจด้านปัจจัยดึงดูดของประเทศไทย จากมุมมองของนักท่องเที่ยวเรือสำราญ

ลำดับ	ปัจจัยดึงดูดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยวเรือสำราญ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1	ความเป็นมิตรของคนไทย	4.19	.8940	เห็นด้วย
2	แหล่งท่องเที่ยวมีให้เลือกมากมาย ยังทำเรือแวะพัก	4.17	.7250	เห็นด้วย
3	สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์/และวัฒนธรรม	4.01	.7657	เห็นด้วย
4	พนักงานบริการให้บริการอย่างมีคุณภาพ	3.99	.8102	เห็นด้วย
5	มีวัดและวังที่มีชื่อเสียง	3.98	.7911	เห็นด้วย
6	โอกาสที่จะได้ซื้อของ	3.96	.8617	เห็นด้วย
7	อาหารสะอาดและน้ำดื่มลง	3.93	.7648	เห็นด้วย
8	ตลาดน้ำและตลาดที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของไทย หาดทราย ชายทะเลสถานที่ตากอากาศ เช่น ภูเก็ต พัทยา	3.93	.8381	เห็นด้วย
9	และเกาะสมุย	3.88	1.0155	เห็นด้วย
10	ไกด์ท้องถิ่นให้การต้อนรับและช่วยเหลือเป็นอย่างดี	3.82	.7510	เห็นด้วย
11	ราคาสินค้าต่าง ๆ มีราคาถูก	3.79	1.0375	เห็นด้วย
12	ประเทศไทยมีทัศนียภาพที่สวยงามและสะอาด	3.79	.8037	เห็นด้วย
13	สถานที่ที่เคยเห็นมาในภาพยนตร์	3.78	.8433	เห็นด้วย
14	สินค้าหัตถกรรมท้องถิ่นและของที่ระลึก	3.72	.8212	เห็นด้วย
15	การคมนาคมมีความสะดวก	3.63	.8373	เห็นด้วย
16	สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่ครบครัน	3.57	.8377	เห็นด้วย
17	ความบันเทิงยามราตรี การแสดงสาวประเภทสอง	3.27	1.0348	ไม่แน่ใจ
ค่าเฉลี่ยรวม		4.14		เห็นด้วย

จากตารางที่ 2 ปัจจัยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเรือสำราญเดินทางมาท่องเที่ยวยังประเทศไทยเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ย 3.40-4.19) จนถึงสำคัญปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.60-3.39) มีดังต่อไปนี้ ความเป็นมิตรของคนไทย มี

ค่าเฉลี่ย 4.19 รองลงมา ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวที่มีให้เลือกมากมาย มีค่าเฉลี่ย 4.17 และเรียงลำดับลงมา ได้แก่ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์/และวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.01 พนักงานบริการให้บริการอย่างมีคุณภาพ มีวัดและวังที่มีชื่อเสียง โอกาสที่จะได้ซื้อของอาหารสะอาดและน้ำดื่มลอง ตลาดน้ำและตลาดที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของไทย หาดทราย ชายทะเลสถานที่ตากอากาศ เช่น ภูเก็ต พัทยา และเกาะสมุย โกดัห้องถิ่นให้การต้อนรับและช่วยเหลือเป็นอย่างดี ราคาสินค้าต่าง ๆ มีราคาถูก ประเทศไทยมีทัศนียภาพที่สวยงามและสะอาด สถานที่ที่เคยเห็นมา ในภาพยนตร์ สินค้าหัตถกรรมท้องถิ่นและของที่ระลึก การคมนาคมมีความสะดวก และปัจจัยที่มีความสำคัญมากลำดับสุดท้าย คือ สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่ครบครัน

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยรวมระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการใช้บริการด้านตรวจคนเข้าเมืองในส่วนของท่านเรือสำราญ

ลำดับ	ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการใช้บริการด้านตรวจคนเข้าเมือง		การแปลผล
1	ปัจจัยด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม เช่น อาคารสถานที่ ความสะอาด และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.74	มาก
2	ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ เช่น แบบฟอร์มเอกสาร ขั้นตอน และการเตรียมเอกสาร	3.68	มาก
3	ปัจจัยด้านบุคลากร เช่น บุคลิกภาพ ความสุภาพ และความซื่อสัตย์	3.72	ปานกลาง
	รวม	3.71	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยความพึงพอใจหลังจากที่นักท่องเที่ยวเรือสำราญเดินทางมาท่องเที่ยวในเขตประเทศไทยและได้ใช้บริการด้านตรวจคนเข้าเมืองที่ท่าเรือของประเทศไทย มีความพึงพอใจต่อกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองในภาพรวม ทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวม 3.71 มีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายได้ พบว่า สิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านกายภาพและ

สิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 3.74 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านกระบวนการให้บริการ ค่าเฉลี่ย 3.68 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และลำดับสุดท้าย คือ ด้านบุคลากร 3.72 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

บทสรุป

1) การวัดแรงจูงใจปัจจัยผลักดันด้วยข้อความ 19 ข้อความ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาเพื่อหาค่าเฉลี่ยแสดงระดับความสำคัญของแรงจูงใจประเภทปัจจัยผลักดัน ที่ผลักดันให้นักท่องเที่ยวเรือสำราญเดินทางมาท่องเที่ยวและแวะพักในเขตประเทศไทย มีแรงจูงใจ 9 อย่างที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ตั้งแต่ 4.20 ขึ้นไป) คือ 1) ทดลองอาหารไทยยังสถานที่ท่องเที่ยวยังท่าเรือแวะพัก 2) พักผ่อนหย่อนใจยังสถานที่ท่องเที่ยวยังท่าเรือแวะพัก 3) เห็นวัฒนธรรมที่แตกต่าง 4) แสวงหาความแปลกใหม่ 5) เรียนรู้ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมไทย 6) ไปเยือนสถานที่ท่องเที่ยว ที่เพื่อน ๆ ไม่เคยไป 7) หลีกหนีความจำเจ 8) เล่าประสบการณ์ให้คนทางบ้านฟัง 9) พบปะและทำความรู้จักกับคนไทย ซึ่งพบว่าหลังจากที่นักท่องเที่ยวได้แวะพักที่ท่าเรือและมาท่องเที่ยวตามจุดแวะพักที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย ปัจจัยผลักดันที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวเรือสำราญในเขตประเทศไทยมากที่สุด คือ ทดลองอาหารไทย มีค่าเฉลี่ย 4.45 รองลงมา คือ พักผ่อนหย่อนใจ มีค่าเฉลี่ย 4.40 และเห็นวัฒนธรรมที่แตกต่าง มีค่าเฉลี่ย 4.32 และด้านอื่น ๆ ตามลำดับ

2) ปัจจัยดึงดูดในประเทศไทยที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเรือสำราญกลุ่มตัวอย่างเดินทางมาท่องเที่ยวยังประเทศไทยเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากสำคัญ คือ ความเป็นมิตรของคนไทย มีค่าเฉลี่ย 4.19 รองลงมา ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวมีให้เลือกมากมาย มีค่าเฉลี่ย 4.17 และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์/และวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.01 ตามลำดับ

3) ปัจจัยความพึงพอใจ หลังจากนักท่องเที่ยวเรือสำราญเดินทางมาท่องเที่ยวในเขตประเทศไทยและได้ใช้บริการด้านตรวจคนเข้าเมืองที่ทำเรือของประเทศไทย มีความพึงพอใจต่อกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวม 3.56 มีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายได้

พบว่า สิ่งที่ทำให้ให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 3.74 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านบุคลากร 3.72 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และลำดับสุดท้าย คือ ด้านกระบวนการให้บริการ ค่าเฉลี่ย 3.68 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

อภิปรายผล

1) แรงจูงใจที่สำคัญสูงสุดของนักท่องเที่ยวเรือสำราญเกิดจากการรวมกันระหว่างความต้องการความสมบูรณ์ของชีวิต/ความสำเร็จแห่งตน ร่วมกับความต้องการความภูมิใจที่เกิดจากความมีหน้ามีตาจากการได้ออกมาเที่ยวต่างประเทศไว้ด้วยกัน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เลิศพร ภาரசกุล (2558) ในเรื่องแรงจูงใจปัจจัยหลักที่มีความสำคัญลำดับสูงสุด คือ ต้องการความสมบูรณ์ของชีวิต และเกียรติภูมิของชาวจีนที่มาท่องเที่ยวประเทศไทย ซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวจีนมีความสนใจและมีแรงผลักดันในเรื่องการท่องเที่ยวทางด้านเรือสำราญค่อนข้างมากขึ้นตามลำดับในปัจจุบัน นอกจากการมาท่องเที่ยวประเทศไทยเป็นการเติมเต็มความใฝ่ฝันและนำความภาคภูมิใจในความสำเร็จที่ได้เดินทางท่องเที่ยวทางด้านเรือสำราญแล้ว แรงจูงใจที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งสำหรับนักท่องเที่ยวเรือสำราญคือ ความต้องการเรียนรู้และเห็นวัฒนธรรมใหม่ประกอบไปด้วย แรงจูงใจต้องการเรียนรู้และเห็นวัฒนธรรมใหม่ที่แตกต่างจากวัฒนธรรมของตัวเอง เนื่องจากข้อความที่สะท้อนให้เห็นแรงจูงใจนี้ได้แก่ ความต้องการที่จะเห็นวัฒนธรรมที่แตกต่างเรียนรู้ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมไทย และเล่าประสบการณ์ให้คนทางบ้านฟัง ดังนั้นแรงจูงใจทางด้านทฤษฎีจึงเป็นไปตามทฤษฎีขั้นบันไดแห่งการเดินทางของ เพียซ (Pearce & Caltabiano, 1983) ที่เรียกว่า แรงจูงใจในด้านการพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นแรงจูงใจในขั้นที่ 4 คือ แรงจูงใจที่จะพัฒนาตนเองจากการเรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว ผลการวิจัยเรื่องนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เลิศพร ภาரசกุล (2558) ที่พบว่า แรงจูงใจอย่างหนึ่งในการไปต่างประเทศของนักท่องเที่ยว คือ การพัฒนาตนเอง

2) แรงจูงใจด้านปัจจัยดึงดูด ประเทศไทยจากมุมมองของนักท่องเที่ยวเรือสำราญที่ทำให้นักท่องเที่ยวเรือสำราญที่เลือกเดินทางมาแวะพักในประเทศไทย

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยแรงจูงใจในด้านปัจจัยดึงดูดที่มีความสำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวเรือสำราญ สามารถจัดแบ่งเป็นปัจจัยใหญ่ 4 ปัจจัยได้แก่ 1) ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานครบ/คนไทยเป็นมิตร 2) ปัจจัยด้านความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวยังทำเรือแวะพัก 3) ปัจจัยด้านราคาที่ถูกลงกว่า 4) ปัจจัยด้านแหล่งบันเทิงยามราตรีและสถานที่เคยเห็นในภาพยนตร์ นักท่องเที่ยวเรือสำราญให้ความสำคัญกับความเป็นมิตรของคนไทย ที่เป็นเสน่ห์ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวทางด้านเรือสำราญมากที่สุด และประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวให้เลือกหลากหลาย ทางด้านธรรมชาติ ชายทะเล และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ที่จะดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเรือสำราญในเขตประเทศไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งกานต์ แก้วเจริญ และคณะ (2562) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้ความสำคัญกับปัจจัยดึงดูดในด้านเทศกาล และควมมีเอกลักษณ์ บรรยากาศสวยงาม ผู้คนเป็นมิตร และมีอธยาศัยดี และปัจจัยดึงดูดนี้ จึงเป็นเสน่ห์อีกอย่างหนึ่งของประเทศไทยที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวทางด้านเรือสำราญเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในตลาดกลุ่มลูกค้าเรือสำราญ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นครินทร์ ทังทอง (2561) เกี่ยวกับนักท่องเที่ยวเรือสำราญที่ได้มาท่องเที่ยวในประเทศไทยแล้วมีความเพลิดเพลินทางอารมณ์ การเติมพลังชีวิต การเรียนรู้ประสบการณ์ที่หลากหลาย และการได้รับการยกย่องและประสบการณ์ที่สามารถอ้อวดได้

3) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเรือสำราญต่อกระบวนการตรวจคนเข้าเมือง จากผลการวิเคราะห์ทางด้านปัจจัยของความพึงพอใจหลังจากที่นักท่องเที่ยวเรือสำราญเดินทางมาท่องเที่ยวเที่ยวในเขตประเทศไทยและใช้บริการด้านตรวจคนเข้าเมืองยังทำเรือแวะพักของประเทศไทย ด้านที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม แต่ก็ยังมีลูกค้าบางส่วนที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทำเรือแวะพักของไทยยังไม่สะดวกสบายเท่าที่ควร และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่ยังไม่เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยวเวลาที่มาแวะพักยังทำเรือในประเทศไทย แต่ในด้านกระบวนการให้บริการต่อนักท่องเที่ยวถือว่ามีความพึงพอใจในระดับมากถือว่าค่อนข้างดี ในส่วนของพนักงานก็จะมีในเรื่องของการสื่อสารที่ไม่เข้าใจหรือล่าช้าในกระบวนการตรวจเช็คเอกสารเข้าเมือง ซึ่งสอดคล้อง

กับังงานวิจัยของ กนกวรรณ วรณวิเศษ จันทิมา แสงรุ่ง มัลลิกา อินพรหม และ บุปผาชาติ แต่งเกลี้ยง (2562) ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติดที่มีต่อการใช้บริการเรือเฟอร์รี่ข้ามฟาก ดอนสัก-เกาะสมุย โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก พบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจมากที่สุด ในด้านผลิตภัณฑ์และด้านกระบวนการ แต่ยังมีความพึงพอใจน้อยที่สุดในด้านการส่งเสริมการตลาดของท่าเรือเกาะสมุย ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Andriotis and Agiomirgianakis (2010) ซึ่งได้ศึกษากิจกรรมการท่องเที่ยวบนฝั่งของนักท่องเที่ยวเรือสำราญที่ได้ศึกษาที่ท่าเรือ Heraklion สามารถยืนยันได้ว่า นักท่องเที่ยวเรือสำราญส่วนใหญ่สนใจกิจกรรมการท่องเที่ยวบนฝั่ง เมื่อเรือสำราญเทียบท่า และกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ จะต้องสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวเรือสำราญเพราะการท่องเที่ยวสมัยใหม่นี้ นักท่องเที่ยวนิยมการท่องเที่ยวเพื่อต้องการประสบการณ์ที่ดีในการมาแต่ละครั้ง ซึ่งปัจจัยที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวส่งผลในการสายการบินเรือเลือกท่าเรือเพื่อแวะพักที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยรวมถึงการบริการที่ดี

ข้อเสนอแนะ

1) แรงจูงใจปัจจัยหลักจากผลการวิจัยของนักท่องเที่ยวเรือสำราญมีความต้องการความสมบูรณ์ของชีวิตและเกียรติภูมิ ดังนั้นสิ่งที่สำคัญไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวที่มีสิ่งอำนวยความสะดวก ความหรูหรา และเส้นทางการท่องเที่ยวเรือสำราญที่นำเสนอประเทศไทยเป็นจุดแวะพักหลักที่สำคัญสำหรับการท่องเที่ยวทางด้านเรือสำราญ ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอทางด้านรูปภาพ สื่อการตลาดการท่องเที่ยว วิดีโอ ที่เป็นตัวล่อใจให้เกิดแรงผลักดัน ทำให้นักท่องเที่ยวอยากที่จะมาท่องเที่ยวยังประเทศไทยในเส้นทางการท่องเที่ยวเรือสำราญ

2) จากผลการวิจัยทางด้านแรงจูงใจปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยว นั้น คือ มีปัจจัยด้านความเป็นมิตรของคนไทย ที่เป็นเสน่ห์ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวทางด้านเรือสำราญมากที่สุด ดังนั้น ผู้ที่ให้บริการนักท่องเที่ยวเรือสำราญควรตระหนักถึงความต้องการหรือแรงจูงใจที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยการทำการตลาดทางสื่อออนไลน์ โซเชียล ในเรื่องการส่งเสริมทางการตลาดที่ควรนำเอาแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงาม เกาะ แก่ง หาดทราย และวัฒนธรรมของไทยไปทำการ

ตลาดประชาสัมพันธ์และสร้างตราสินค้าการท่องเที่ยวทางการตลาดที่เป็นตัวกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวอยากมาแวะพักยังประเทศไทย

3) สำหรับผลการวิจัยด้านความพึงพอใจต่อกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองนั้น นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญปัจจัยด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม เช่น อาคารสถานที่ ความสะอาด และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งท่าเรือแวะพักของประเทศไทยยังขาดท่าเรือหลักที่จะเป็นตัวดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้พักนานๆ และสร้างรายได้ให้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเรือสำราญได้ ดังนั้น ควรจะมีการพัฒนาในท่าเรือแวะพัก และท่าเรือหลักต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ วรรณวิเศษ จันทิมา แสงรุ่ง มัลลิกา อินพรหม และ บุปผาชาติ แต่งเกี๋ยง. (2562). การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติที่มีต่อการใช้บริการเรือเฟอร์รี่ข้ามฟาก ดอนสัก-เกาะสมุย ของบริษัท ซีทรานเฟอร์รี่ จำกัด. การประชุมวิชาการระดับชาติ “วลัยลักษณ์วิจัย” ครั้งที่ 11 วันที่ 27-28 มีนาคม 2562 ณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ นครศรีธรรมราช, 1-7.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2561). แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวเรือสำราญ. (25 พฤศจิกายน 2561) สืบค้นจาก https://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2561). แนวโน้มอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเรือสำราญ. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

จิรุตม์ วิศาลจิตร, อธิบดีกรมเจ้าท่า. สัมภาษณ์, 25 ตุลาคม 2562.

ท่าเรือแหลมฉบัง. (2562). เส้นทางท่องเที่ยวเรือสำราญ. (25 พฤศจิกายน 2562) สืบค้นจาก <https://www.yingpook.com/blogs/cruises/thailand-cruise-port-terminal>.

นครินทร์ ทั้งทอง. (2561). การเสริมสร้างประสบการณ์ความทรงจำที่พิเศษของนักท่องเที่ยวเรือสำราญในท่าเรือแวะพักเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลของประเทศไทย. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

- ประกายดาว ดำรงพันธ์. (2536). ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการให้บริการด้าน
 ลินเชื่อ : กรณีศึกษาศูนย์ธุรกิจสะพานขาว ธนาคารกรุงไทย จำกัด
 (มหาชน). วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
 กรุงเทพฯ.
- รุ่งกานต์ แก้วเจริญ และคณะ. (2562). แรงจูงใจและพฤติกรรมการท่องเที่ยว
 ชาวต่างประเทศที่มีต่อการร่วมงานฟูลมูนปาร์ตี้ เกาะพะงัน จังหวัด
 สุราษฎร์ธานี. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 13(3), 144-163.
- สุมาลี สุขदानนท์. (2561). *เส้นทางท่องเที่ยวเรือสำราญ*. (25 พฤศจิกายน 2563)
 สืบค้นจาก <https://www.yingpook.com/blogs/cruises/thailand-cruise-port-terminal>.
- อัศวิน แสงพิบูล. (2560). การศึกษาผลของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาว
 ยุโรปที่มีต่อความภาคภูมิใจต่อจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต.
วารสารวิชาการ ม.วลัยลักษณ์, 6(1), 73 – 81.
- เลิศพร ภาระสกุล. (2558). *แรงจูงใจและทัศนคติต่อที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจของ
 นักท่องเที่ยวชาวจีนต่อการท่องเที่ยวและประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : รายงาน
 ทนุวิจัยสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- ไพฑูรย์ มนต์พานทอง และ เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2558). การวิเคราะห์การจัดการ
 ท่าเรือแฉะพักจังหวัดภูเก็ตสำหรับการท่องเที่ยวเรือสำราญ. *วารสาร
 วิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*, 11(2), 165-188.
- Andriotis, K., & Agiomirgianakis, G. (2010). Cruise visitors' experience
 in a Mediterranean port of call. *International Journal of
 Tourism Research*, 12(4), 390-404.
- CLIA. (2014). *The Economic Contribution of Cruise Tourism to the
 Southeast Asia Region in 2014*. (November 25, 2020) Retrieved
 from <https://cruising.org/en/cruise-lines>.
- Cochran, W. G. (1953). *Sampling Techniques*. New York : John Wiley &
 Sons Inc.

- Crompton, J. L. (1979). Motivations for pleasure vacation. *Annals of Tourism Research*, 6(4), 408-424.
- Dann, G. (1977). Ego-enhancement, and tourism. *Annals of Tourism Research*, 4(4), 184-194.
- Gray, H. P. (1970). *International travel-international trade*. Lexington : Heath Lexington.
- Heesub han. (2017). Role of motivations for luxury cruise traveling, satisfaction, and involvement in building traveler loyalty. *International Journal of Hospitality Management*, 99(70), 75-84.
- PATA. (2010). *The Cruise Industry in Asia and Pacific : Issues and Trends*. (November 25, 2020). Retrieved from <http://www.etatjournal.com/web/menu>.
- Pearce, P. L., & Caltabiano, M. L. (1983). Inferring travel motivation from travellers' experiences. *Journal of Travel Research*, 22(2), 16–20.
- Yingchao Zhang. (2018). *Study on the Motivation of Cruise Tourists in Sanya*. Proceedings of the 2018 6th International Education, Economics, Social Science, Arts, Sports and Management Engineering Conference. October 16, 2018. University of Sanya China, 62-65.

